

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 193/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2010 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť P. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 127/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 127/92 p o r u š i l právo P. B. na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava III vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 127/92 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. P. B. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. H., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 139/09-7 zo 14. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 127/92 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že: „Predmetom tejto sťažnosti je porušovanie práv sťažovateľa garantovaných(...) v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd(...).

Navrhovateľ som sa návrhom zo dňa 30. 9. 1991 domáhal úpravy užívania nehnuteľností v kat. úz. T., ktoré sú zapísané na LV č. 312.(...)

Sťažovateľ mám za to, že za 18 rokov trvania tohto konania súd nevykonal dostatok úkonov a spôsobenými prieťahmi boli porušené moje ústavné práva na spravodlivý proces bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľ na základe uvedeného, mám za to, že primeranou náhradou škody spôsobenej mi postupom Okresného súdu Bratislava III. je 10 000,- Sk za každý rok trvania tohto konania, teda 180 000,- Sk /5974,90,- EUR(...)

(...) Navrhovateľ mám za to, že doterajším postupom Okresného súdu Bratislava III bolo porušené moje ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov čím mi vznikla priama finančná škoda pozostávajúca z nemožnosti nakladania s mojím vlastníctvom tak, ako má na mysli § 123 Obč. zák. a teda navrhovateľa nemôžeme predmet svojho vlastníctva držať, používať a zaobchádzať s ním a nemôžeme tento predmet dať do nájmu tretej osobe podľa svojho uváženia a za obvyklých podmienok.

Nakoľko v doterajšom konaní súdov bolo porušené právo sťažovateľa na(...) súdne konanie v primeranej lehote v zmysle(...) čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky(...) vydal tento nález:

Základné právo sťažovateľa, a to právo na spravodlivé súdne konanie podľa(...) čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod č. k. 9C127/1992.

Podľa § 36 ods. 2 zák. č. 38/93 Z. z. o organizácii Ústavného súdu priznáva sa sťažovateľovi náhrada trov jeho právneho zastúpenia, splatná do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. J. H., advokáta(...).

Z týchto dôvodov žiadam Ústavný súd SR, aby po oboznámení sa so spisom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod č. k. 9C 127/1992 podľa článku 56 ods. 3 písm. a zák. č. 38/93 Z. z. tejto sťažnosti vyhovel a prikázal Okresnému súdu Bratislava III, ktorý podľa nášho posúdenia porušil naše základné práva a slobody svojou nečinnosťou, aby vo veci konal a aby mi bola podľa § 56 ods. 4 cit. zák. priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 180.000,- Sk /5 974,90 EUR platná do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou listom sp. zn. Spr. 3462/09 z 11. augusta 2009, a právny zástupca sťažovateľa oznámením z 21. septembra 2009.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Nečinnosť súdu konštatujem v období od roku 1998 do mája 2007.

Na ústnom prejednaní veci netrvám.

(...) K sťažovateľom vytykaným prietahom v konaní zo strany Okresného súdu Bratislava III môžem len uviesť, že pokiaľ ide o porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, takýto stav pokladám v prvom rade za dôsledok dlhodobo preťaženého Okresného súdu Bratislava III, ktorý od roku 1997 prevzal agendu (všetky spisy) po zrušenom Okresnom súde Bratislava - vidiek (ktorý bol do zrušenia príslušným súdom pre tri okresy a to Pezinok, Senec a Malacky) a jeho nedostatočného personálneho obsadenia, ktorý stav pretrvával ďalších desať rokov. Táto situácia, keď sudcovia OS Bratislava III od roku 1997 vybavovali súdne oddelenia s neprimerane vysokým počtom 500 až 700 vecí (spisy OS Ba III a OS Ba - vidiek), sa presne odzrkadlila na stave a dĺžke konania v predmetnej veci.

Potom množstvo pridelených vecí objektívne bránilo sudcom prejednať ich bez toho, aby v konkrétnych jednotlivých veciach nevznikali prietahy, a to bez ohľadu na samotný charakter toho - ktorého sporu (viac alebo menej právna alebo skutková zložitost' sporu), pričom uvedený spor (určovací žaloba týkajúca sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia) možno označiť za skutkovo a právne zložitejšiu vec.

Ďalším dôvodom neprimeranej dĺžky predmetného konania je s ohľadom na obsah spisu aj prístup účastníkov ku konaniu, najmä odporcov, ktorý sa od začiatku konania na pojednávania nedostavovali, ale aj právneho zástupcu navrhovateľov, keď z uvedených 12 pojednávaní, na 7 pojednávaní (9. 9. 1997, 30. 10. 1997, 15. 5. 2007, 2. 10. 2007, 30. 11. 2007, 31. 1. 2008 a 27. 3. 2008) sa právny zástupca navrhovateľov (sťažovateľov) ospravedlnil alebo sa nedostavil bez ospravedlnenia, z ktorého dôvodu bolo pojednávanie odročené.

Ako vyplýva zo spisu právny zástupca navrhovateľov sa aktívne zaujímal o stav konania do roku 1997-1998, naposledy tým, že dňa 08. 01. 1998 doplnil a rozšíril žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. V roku 2007 zmenil okruh účastníkov na strane

odporcu avšak, na pojednávania, ktoré súd vo veci od tej doby vytýčil (7 pojednávani) sa na 5 pojednávani nezúčastnil.

Týmto vyjadrením samozrejme v žiadnom prípade nespochybňujem základné Ústavou garantované právo každého občana na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote a vo vzťahu k navrhovateľovi v 2. rade, ako účastníkovi súdneho konania sa s ním plne stotožňujem.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom oznámení uviedol, že:

„Vo veci sťažnosti P. B.(...) oznamujem, že netrváme na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 127/92:

Dňa 3. októbra 1991 podala N. H., bytom v USA (ďalej aj „navrhovateľka 1“), a sťažovateľ na Okresnom súde Trnava návrh na „*určenie rozsahu užívania nehnuteľností ideálnymi podielovými spoluvlastníkmi podľa § 139 Obč. zák.*“ proti Ing. M. H., T. (ďalej aj „odporca 1“), M. H. (ďalej aj „odporkyňa 2“), S. V., B. (ďalej aj „odporkyňa 3“), JUDr. Š. B. (ďalej aj „odporca 4“) a Ing. M. V., B. (ďalej aj „odporca 5“ a spolu aj „odporcovia“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 C 202/91.

Dňa 29. novembra 1991 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 Nc 38/91-11 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Trnava sú vylúčení z prerokovávania a rozhodovania v tejto veci a vec prikázal na prerokovanie a rozhodnutie bývalému Okresnému súdu Bratislava - vidiek.

Dňa 5. mája 1992 bol spis postúpený Okresnému súdu Bratislava - vidiek. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 C 127/92.

Dňa 22. júna 1992 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 8. júl 1992.

Dňa 8. júla 1992 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. júl 1992.

Dňa 22. júla 1992 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu vypočutia odporcov dožiadaným Okresným súdom Trnava.

Dňa 4. septembra 1992 bol spis doručený Okresnému súdu Trnava z dôvodu realizácie dožiadania.

Dňa 7. decembra 1992 bol spis po vybavení dožiadania vrátený Okresnému súdu Bratislava - vidiek.

Dňa 8. decembra 1992 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 13. január 1993.

Dňa 13. januára 1993 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom Okresný súd Bratislava – vidiek proti odporcovi 3 a odporcovi 5 konanie zastavil. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu výsluchu odporcu 1 a odporcu 2 dožiadaným Okresným súdom Trnava.

Dňa 26. januára 1993 bol spis doručený Okresnému súdu Trnava z dôvodu realizácie dožiadania.

Dňa 30. marca 1993 bol spis po vybavení dožiadania vrátený Okresnému súdu Bratislava - vidiek.

Dňa 23. januára 1995 Okresný súd Bratislava – vidiek vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, či trvajú na podanom návrhu.

Dňa 30. januára 1995 právny zástupca sťažovateľa oznámil Okresnému súdu Bratislava - vidiek, že trvajú na podanom návrhu.

Dňa 21. marca 1995 Okresný súd Bratislava – vidiek vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, kedy sa bude môcť navrhovateľka 1 dostaviť na pojednávanie „*vzhľadom na to, že v danej veci nebola doposiaľ vypočutá*“, a dožiadal Okresný súd Trnava o zaslanie súvisiacich dedičských spisov.

Dňa 24. júla 1995 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 9. august 1995.

Dňa 9. augusta 1995 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu, aby sa účastníci konania pokúsili uzatvoriť mimosúdnu dohodu.

Dňa 28. decembra 1995 Okresný súd Bratislava – vidiek vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 5. februára 1996 právny zástupca sťažovateľa po opakovanej výzve oznámil Okresnému súdu Bratislava - vidiek, že k mimosúdnej dohode medzi účastníkmi konania nedošlo a požiadal o poskytnutie primeranej lehoty na upresnenie návrhu.

Dňa 25. apríla 1996 právny zástupca sťažovateľa doručil Okresnému súdu Bratislava – vidiek doplnenie návrhu, podľa ktorého mali byť odporcami Ing. M. H., T., M. H. a JUDr. Š. B.

Dňa 5. februára 1997 okresný súd zaslal odporcom „*doplnený návrh*“ na vyjadrenie.

Dňa 24. februára 1997 sa odporca 1 a odporca 2 vyjadrili k doplnenému návrhu.

Dňa 18. apríla 1997 okresný súd doručil uvedené vyjadrenie právnemu zástupcovi sťažovateľa.

Dňa 28. mája 1997 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 9. september 1997.

Dňa 9. septembra 1997 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. október 1997.

Dňa 30. októbra 1997 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že bude vyzvaný právny zástupca sťažovateľa, aby upresnil návrh.

Dňa 10. decembra 1997 bol vyzvaný právny zástupca sťažovateľa, aby upresnil návrh.

Dňa 8. januára 1998 právny zástupca sťažovateľa doplnil a rozšíril predmetný návrh.

Dňa 19. júla 2004 okresný súd nariadil vo veci informatívny výsluch právneho zástupcu sťažovateľa na 19. august 2004.

Dňa 29. septembra 2004 právny zástupca sťažovateľa v zmysle uskutočneného informatívneho výsluchu oznámil okresnému súdu, že na podanom návrhu trvajú.

Dňa 22. decembra 2005 okresný súd zaslal odporcom doplnený a rozšírený návrh s tým, aby sa k nemu vyjadrili.

Dňa 17. februára 2006 sa odporca 1 a odporca 2 vyjadrili k doplnenému a rozšírenému návrhu.

Dňa 1. marca 2006 odporca 3 namietol „*nedostatok miestnej príslušnosti*“ okresného súdu.

Dňa 20. marca 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 15. máj 2007.

Dňa 7. mája 2007 právny zástupca sťažovateľa vzhľadom na zmenu vlastníckych pomerov opakovane upresnil účastníkov napadnutého konania tak, že za odporcov označil JUDr. Š. B., R. K., T. (ďalej aj „odporca 2“), a A. K., T. (ďalej tiež „odporkyňa 3“ spolu aj „odporcovia“).

Dňa 9. mája 2007 odporca 1 opätovne namietal „*nedostatok miestnej príslušnosti*“ okresného súdu.

Dňa 15. mája 2007 bolo pojednávanie odročené na 15. jún 2007, pretože sa nedostavili účastníci konania.

Dňa 15. júna 2007 odporca 1 opätovne upozornil okresný súd na to, že ešte nerozhodol o jeho námietke o „*nedostatku miestnej príslušnosti*“ okresného súdu.

Dňa 15. júna 2007 bolo pojednávanie odročené na 2. október 2007 pre chybu v doručení predvolania odporcovi 2 a odporcovi 3.

Dňa 2. októbra 2007 bolo pojednávanie odročené na 30. november 2007 pre neprítomnosť účastníkov konania; právny zástupca sťažovateľa sa ospravedlnil.

Dňa 12. októbra 2007 okresný súd zisťoval adresy odporcu 2 a odporcu 3 prostredníctvom registra obyvateľov Slovenskej republiky a Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky.

Dňa 30. novembra 2007 bolo pojednávanie odročené na 31. január 2008 pre neprítomnosť účastníkov konania.

Dňa 31. januára 2008 bolo pojednávanie odročené na 4. marec 2008 pre neprítomnosť účastníkov konania.

Dňa 26. februára 2008 došlo k zmene termínu nariadeného pojednávania zo 4. marca 2008 na 27. marec 2008 „*z dôvodu školenia sudcu*“.

Dňa 27. marca 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. september 2008.

Dňa 9. septembra 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 12. decembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 9 C 127/92-162 ustanovil vo veci znalca z odboru geodézie a kartografie—Ing. J. B.

Dňa 10. februára 2009 vyššia súdna úradníčka dala kancelárii pokyn doručiť uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania odporcovi 2 a odporcovi 3 prostredníctvom polície.

Dňa 18. marca 2009 polícia okresnému súdu oznámila, že odporca 2 a odporca 3 na udanej adrese nebývajú.

Dňa 11. marca 2009 vyššia súdna úradníčka dala kancelárii pokyn vykonať šetrenie pobytu odporcu 2 a odporcu 3 prostredníctvom S. p.

Dňa 23. apríla 2009 okresný súd uznesením č. k. 9 C 127/92-185 a č. k. 9 C 127/92-186 ustanovil odporcovi 2 a odporcovi 3 opatrovníka.

Dňa 5. mája 2009 ustanovený znalec Ing. J. B. oznámil okresnému súdu, že v roku 2007 ukončil znaleckú činnosť.

Dňa 28. mája 2009 okresný súd uznesením č. k. 9 C 127/92-189 zmenil svoje pôvodné uznesenie a za znalca z odboru geodézie a kartografie ustanovil Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave (ďalej len „VÚGaK“).

Dňa 25. júna 2009–znalecká organizácia VÚGaK oznámila okresnému súdu dôvody, pre ktoré nemôže vypracovať znalecký posudok.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 127/92 dochádza k porušovaniu práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ESLP a rovnako aj ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň skutkovej zložitosti súvisiaci najmä s pobytom navrhovateľky 1 v USA, a tým, že počas konania dochádzalo k úmrtiam účastníkov konania. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ (jeho právny zástupca) tým, že opakovane požiadal o odročenie pojednávania, podal nekvalifikovaný návrh, preto musel upresňovať predmet žalobného návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). *A fortiori* mohol ústavný súd na túto okolnosť prihliadnúť v danej veci aj vzhľadom na to, že sťažovateľ je v napadnutom konaní kvalifikovane právne zastúpený. Na uvedené správanie sťažovateľa nemohol teda ústavný súd neprihliadnúť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania (od podania návrhu 3. októbra 1991, resp. po postúpení veci 5. mája 1992) takmer osemnásť rokov je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v danej veci aj dlhodobo, ale aj krátkodobo opakovane nečinný, a to konkrétne od 30. marca 1993 do 23. januára 1995 (1 rok a 10 mesiacov), od 25. apríla 1996 do 5. februára 1997 (9 mesiacov), od 8. januára 1998 do 19. júla 2004 (6 rokov a 6 mesiacov) a od 29. septembra 2004 do 22. decembra 2005 (1 rok a 3 mesiace). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne počas desiatich rokov súdy nevykonávali vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože vo svojej podstate už hraničia s odmietnutím spravodlivosti (*denegatio iustitione*). K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom

nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani výrazného nesúčinnostného správania účastníkov, ale predovšetkým v dôsledku postupu (nečinnosti) okresného súdu. Obranu podpredsedníčky okresného súdu, podľa ktorej *„takýto stav pokladám v prvom rade za dôsledok dlhodobo preťaženého Okresného súdu Bratislava III, ktorý od roku 1997 prevzal agendu (všetky spisy) po zrušenom Okresnom súde Bratislava - vidiek (ktorý bol do zrušenia príslušným súdom pre tri okresy a to Pezinok, Senec a Malacky) a jeho nedostatočného personálneho obsadenia“*, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení podpredsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 a rovnako aj dohovor v čl. 6 ods. 1 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 180 000 Sk, teda 5 974,90 €, pretože je toho názoru, že doterajším postupom okresného súdu došlo k znemožneniu *„nakladania s mojím vlastníctvom tak, ako má na mysli § 123 Obč. zák. a teda navrhovatelia nemôžeme predmet svojho vlastníctva držať, používať a zaobchádzať sním a nemôžeme tento predmet dať do nájmu tretej osobe podľa svojho uváženia a za obvyklých podmienok“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na neobyčajne dlhú nečinnosť, považuje za primerané vo výške 6 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na nesúčinnosťné správanie sťažovateľ–jeho právneho zástupcu v niektorých štádiách napadnutého konania (pozri bod III./2 tohto nálezu).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 2. februára 2009 a spísanie sťažnosti zo 4. februára 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume

dvakrát po 115,90 € a režijný paušál dvakrát po 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 245,70 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010